

09 יולי 2025
י"ג תמוז תשפ"ה

פסק דין משמעתי בעניינו של [...] – ת.ז. [...]

שופט: פרופ"ח דן ליברזון.

יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.

תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד.

נקבל: מר [...].

1. הנקבל, מר [...], ת.ז. [...], (להלן: "הסטודנט"), הנו סטודנט בפקולטה [...]. בתאריך 22.12.2024 הוגשה נגדו קובלנה משמעית, בה יוחסו לו המעשים הבאים:
הסטודנט היה רשום לקורס [...], סמסטר אביב תשפ"ד. במסגרת הקורס נדרשו הסטודנטים.ות להגיש עבודות בית בזוגות. הסטודנט הגיש את עבודות הבית ביחד עם סטודנטית אחרת (להלן: "השותפה"). בבדיקת עבודות הבית נמצא שרוב עבודת בית מספר 3 שהגיש הסטודנט יחד עם השותפה (להלן: "עבודה א'") מועתקת מעבודה שהוגשה בסמסטר אביב תשפ"ג.
2. התביעה האשימה את הסטודנט בעבירות משמעת לפי הסעיפים שלהלן בתקנון המשמעת:
4.1.1 "עשה, בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת, מעשה על מנת לשפר ציון בבחינה, בוחן, עבודה, פרויקט, השתלמות מעשית או כל מטלה לימודית אחרת, או על מנת להשיג יתרון אקדמי, עבורו או עבור סטודנט אחר".
4.1.3 "העתיק מאחר, או איפשר בידועין, לאחר, להעתיק ממנו בבוחן, בחינה, עבודה, פרויקט או בכל מטלה לימודית אחרת".
3. בתאריך 30.3.2025 התקיים הדיון המשמעתי בנוכחות הצדדים.
4. במענה להקראת כתב הקובלנה השיב הסטודנט כי הוא מודה שעבודה א' היתה מועתקת, אך כופר באשמה.
5. **התביעה** הציגה את טופס התלונה, סילבוס הקורס וקבצי העבודות החשודות.
6. מטעם התביעה העידה מרצת הקורס ומגישת התלונה, ד"ר הילה פלג (להלן: "המרצה"). המרצה הסבירה את מהות החשד והשתלשלות העניינים. בעת בדיקת **עבודה א'** שהגישו הסטודנט והשותפה נמצא כי היא דומה ב- 98% **לעבודה ב'**, שהוגשה בקורס בסמסטר חורף תשפ"ד ע"י השותפה וסטודנט ג'. באופן תיאורטי המרצה היתה מסכימה לקבל את עבודה א', שכן מקובל עליה שהשותפה שחזרת על הקורס תגיש עבודה שלה שכבר הגישה בקורס הקודם, אלא **שעבודה ב'** בעצמה לא היתה מקורית, כי אם מועתקת **מעבודה ג'** שהגישו סטודנט ג' וסטודנט ד' בקורס בסמסטר אביב תשפ"ג. בין עבודה א' לעבודה ג' נמצאו 88% אחוזי דמיון.
7. **הסטודנט** אמר כי הוא ידע שלשותפה שחזרת על הקורס מותר להשתמש בתרגילי עבר שלה. הוא נשען על התרגילים שלה, אבל עדיין רצה ללמוד ולהבין את הקורס ולפתור את התרגילים. בתרגיל 3, "הטסטים הראשונים שהרצתי ונפלו, אז תיקנתי אותם אבל פגעתי בטסטים אחרים. ועבדתי על זה המון ועשיתי את כל מה שאני יכול כדי להביא את תרגיל 3 גם לשלמות, ובסופו של דבר היינו רגע מההגשה ובסופו של דבר אני מבין שיש לי מחויבות לא רק כלפי אלא גם כלפי השותפה שלי. ושוב, ברמת הידע שיש לי מותר לי להגיש קוד יחד עם שותף שחזר על הקורס. אז בעצם הגשנו את התרגיל שעבר יותר טסטים וזה התרגיל שהיה של השותפה. הקוד הזה באמת מוחזר. אני מבחינתי, זה קוד של השותפה שלי שאני עבדתי עליו המון והפכתי גם

אותו לשלי, רק שבסוף איזו גרסה אנחנו נלך איתה לסטטים וזה היה הגרסה הזו. אם הייתי יודע, ברור שהייתי מגיש את הגרסה שאני שיניתי אותה ועבדתי עליה הרבה, ובסך הכל עברה קצת פחות טסטים. זהו, אני חושב שבעצם כל הדבר הזה נוצר משני דברים: דבר אחד, עצם זה שתרגילי הבית מוחזרו ובאמת השרשור הזה שדיברנו עליו מקודם, שהתרגיל עבר כמה דורות בקורס הזה, ומה שהוא כביכול בסדר להגיש עם שותף שחזר על זה, הפך להיות לא בסדר כי זה שותף שחזר".

8. התובעת סיכמה את עמדתה, וטענה כי מדובר בסטודנט שהיתה לו עבודה לא מושלמת, והוא החליט לקחת עבודה מושלמת שאינה שלו, כדי לקבל ציון יותר טוב. זוהי הונאה, ועליו לשאת באחריות על התוצאה.

דיון והכרעה:

9. הודעתי לסטודנט במעמד הדיון, כי החלטתי להרשיעו בעבירות המשמעת שיוחסו לו בכתב הקובלנה, לפי סעיפים 4.1.1 ו- 4.1.3 לתקנון המשמעת.

10. לסטודנט היתה עבודה שלטענתו עבד עליה זמן רב, אולם היא לא צלחה ולא עברה את הטסטים. על כן החליט באופן מודע להגיש עבודה אחרת, טובה יותר, שאינה שלו, ולשים עליה את שמו. העתקה היא העתקה היא העתקה. כאשר סטודנט כותב את שמו על עבודה, הוא מצהיר שהיא שלו. עליו האחריות והיושרה המקצועית לעשות את העבודה, ולא רק לצרף את שמו לעבודה שעשו אחרים. אם בחר לשים את שמו על עבודה של אחר, לכל הפחות באחריותו לוודא שהיא אינה מועתקת, ולשאת בתוצאות.

11. עמדה זו, הובהרה זה מכבר בשורה ארוכה של פסקי דין שיצאו מבית דין זה:

ראו למשל את פסק הדין מתאריך 7.2.2022 (פרופ"א דוד דורבן):

"שני הסטודנטים הגישו עבודות משותפות, ובהתאם להנחיות הקורס הציונים משותפים גם כן. בהערכת העבודות לא עולות כלל השאלות של שיעור התרומה היחסית של מי מהסטודנטים, ומה היה היקף התקשורת ביניהם בעת ביצוע העבודות. העבודה נבדקת ונשפטת על ידי צוות הקורס כמקשה אחת המשותפת לשני הסטודנטים, מתוך הבנה ואמון כי במהלך הכנת העבודה התקיים ביניהם שיתוף פעולה אקדמי, תוך חילופי רעיונות ודיאלוג ופורה.

מכאן, כי גם האחריות, על כל היבטיה, לביצוע העבודה ותוצאותיה היא משותפת לשני הסטודנטים, ואין מקום להבחנה בין העתקה אקטיבית להעתקה פסיבית. נוסף, כי ברוח האמירה הידועה של גרטרוד שטיין (a rose is a rose is a rose) הרי "העתקה היא העתקה היא העתקה".

טיעונים לעונש:

12. בהסכמת הצדדים, נשמעו טיעונים לעונש.

13. התביעה ביקשה לגזור את העונשים הבאים: ציון אפס בקורס מושא הקובלנה, והרחקה על תנאי לסמסטר בגין הרשעה חוזרת לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.3 (בתוקף עד לסיום לימודי הסטודנט בטכניון).

14. התביעה ציינה כי זהו רף הענישה הנהוג במקרים כגון זה, וכי נראה שהסטודנט כלל אינו מבין מהו הפסול במעשיו.

התביעה ציטטה מתוך החזון המעודכן של הטכניון לבוגריו (ההדגשה הוספה):

"... להיות מסוגלים לקבל החלטות ולנווט את הספינה מתוך הבנת המורכבות, היכולת לשקול ערכים מתנגשים, מתוך הבנת ההקשר החברתי-תרבותי-כלכלי הרחב, ומתוך ישרה פנימית, מקצוענות ותחושת מחויבות לקהילה".

15. הסטודנט אמר שהוא מקבל את רכיב הענישה המבוקש ע"י התביעה של אפס בקורס, אך מבקש לקצר או לבטל את רכיב הענישה של הרחקה על תנאי, משום שהדבר גורם לו לחרדה כשהוא נדרש להגיש עבודות עם שותפה: "ראשית אני רוצה להגיד שמאוד הפנמתי את המקרה. עכשיו כשאני יודע שדבר כזה מבחינת הטכניון מוגדר כהענישה, אני הרבה יותר נזהר במציאת שותפים, מוודא שתרגילי הבית שאנחנו עושים ביחד הם תרגילי בית נקיים לחלוטין ולא מסמסטר עבר ואני כן מקפיד על זה בקטע הזה. אני שוב חוזר ואומר שבעיני כל המקרה הזה נוצר מבעיה של שחזור תרגילי בית מסמסטר לסמסטר שוב ושוב, והשרשור הזה של השותפים בקורס. ... אני בעצם מבקש להתחשב בעונש. אני מקבל את האפס בקורס בסמסטר, אבל לקצר את התנאי או להוריד את התנאי שגורם לי להיות קצת חרדתי בכל נושא השותפים בקורס. ... אני יודע מהסמסטר האחרון שצורת ההתנהגות שלי, הייתה קצת קיצונית מולם וזה רק מהחשש שזה לא יקרה שוב".
16. התובעת העירה שאילו הסטודנט היה מגיב למיילים ממנה היה נחסך זמן שיפוטי יקר, משום שממילא הוא מסכים לרכיב הענישה של אפס בקורס. הסטודנט השיב כי הוא מתנצל, וטען כי באותם ימים חש שהוא אינו מסוגל להתמודד עם הנושא.

גזר הדין:

17. השיקולים המנחים לקביעת גזר הדין קבועים בסעיף 11.11 לתקנון.
18. הסטודנט צירף את שמו במודע לעבודה מוכנה שאינה שלו, מתוך כוונה לקבל ציון גבוה יותר על עבודה טובה יותר שהיתה ברשותו. בכך פעל באופן אקטיבי לביצוע מעשה הונאה, והוא אחראי לכך באופן מלא.
19. הגלגול שעברה ההענישה אינו נסיבה מקלה לעונש. מדובר במקרה ברור וחמור של עבירת מרמה, מצד סטודנט שלומד בטכניון [...], ועדיין לא הפנים את כללי האתיקה והישרה הנדרשים ממנו. אם יסיים את לימודיו בטכניון, יקבל תעודת בוגר ויהפוך למהנדס בעל אחריות על כתפיו. נותר לי רק לקוות שהוא יפנים את חומרת מעשיו ואת הסכנה הטמונה בהם.
20. סיכומו של דבר, החלטתי להשית על הסטודנט את העונשים הבאים:
- א. **ציון אפס בקורס [...], סמסטר אביב תשפ"ד (לפי סעיף 12.4 לתקנון).**
- ב. **הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון לסמסטר, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה חוזרת בעבירה לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.3 לתקנון (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).**

פרופ"ח דן ליברזון